

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17CoP/26/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3519200365
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Janáková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3519200365.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne vo veci starostlivosti súdu o maloletú S. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpenú opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom, dieťa rodičov: matky Y. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom A., F. XX, zastúpenej JUDr. Zuzanou Loffayovou, advokátkou so sídlom v Beckovskej Vieske 623, Kočovce, IČO: 37 508 857 a otca E. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXXX/XX, A., zastúpeného JUDr. Ing. Vierou Kolačanskou, advokátkou so sídlom Nám. Sv. Anny 7269/20A, Trenčín, v konaní o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia o zákaz styku otca s maloletou, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 8. marca 2019, č.k. 5P/6/2019-59, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie m e n í tak, že návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia o zákaz styku otca s maloletou z a m i e t a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie, ktorým zakázal styk otca E. E., nar. XX.XX.XXXX s maloletou S. E., nar. XX.XX.XXXX, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci vedenej pod sp. zn. 11P/26/2018 na Okresnom súde v Novom Meste nad Váhom. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil ust. § 360, § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (CMP), § 329 ods. 1 veta prvá, § 325 ods. 1 Civilného sporového poriadku (CSP). Uviedol, že o úprave práv a povinností rodičov k maloletej S. bolo rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 21. septembra 2018, č.k. 12P/34/2018-44, ktorým bola schválená dohoda rodičov, na základe ktorej bola maloletá S. zverená do osobnej starostlivosti matky s tým, že obaja rodičia budú maloletú zastupovať a spravovať jej majetok. Otec sa zaviazal prispievať na výživu maloletej S. mesačne sumou 150 eur k rukám matky dieťaťa, počnúc právoplatnosťou rozsudku a zaviazal sa platiť náklady spojené so stravou v škole a v školskej družine. Na žiadosť rodičov sa stretávanie otca s maloletou S. neupravilo s tým, že prípadné stretnutia prebehnú v závislosti od zdravotného stavu maloletej S. po vzájomnej dohode medzi rodičmi. Matka sa zaviazala raz za týždeň informovať otca o zdravotnom stave maloletej S., ako aj o výsledkoch v školskej a mimoškolskej činnosti. Ďalej súd uviedol, že pred podaním návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia o zákaz styku otca s maloletou podal otec na súde prvej inštancie návrh na úpravu styku s maloletou, ktorý je vedený pod sp. zn. 11P/26/2018. Matka návrh na nariadenie neodkladného opatrenia o zákaz styku otca s mal. odôvodnila tou skutočnosťou, že maloletá stretávanie s otcom veľmi zle znáša psychicky, s dcérou začala navštevovať psychológa, keďže sa jej zdravotný stav - čo sa týka psychiky - veľmi zhoršil. V návrhu poukázala na návštevu detského psychiatra MUDr. Ladislava Kvasničku dňa 11.01.2019, ktorý odporučil kľudný, pozitívny, akceptujúci a ochraňujúci princíp k maloletej s tým, že pokiaľ by u otca pokračovalo neakceptovanie odporu a odmietanie zo strany S., je potrebné zvážiť zákaz styku otca s dcérou. Súd ďalej uviedol, že zo správy kolízneho opatrovníka ohľadne šetrenia pomerov vyplýva, že matka maloletej podala návrh na zákaz styku otca s maloletou z dôvodu, že maloletej sa výrazne zhoršil zdravotný stav; v škole býva nesústredená, zhoršila sa hlavne v matematike. Maloletá nevláda situácie, keď za ňou otec chodí do školy, hlavne počas obeda, maloletej prestáva chutiť jesť, ráno nechce chodiť do školy

z obavy, že za ňou znova príde otec. Otec maloletej pred kolíznym opatrovníkom uviedol, že nechápe podanie matky o zákaze styku, s maloletou sa vôbec nestretáva. V škole ju navštívil iba trikrát, a to po vyučovaní s tým, že jej doniesol Mikuláša 07.12.2018, pričom maloletá bola v pohode; ďalej ju navštívil 14.12.2018 po vyučovaní, pol hodinu sa s maloletou rozprávali, maloletá nejavila známky strachu z neho. Pred Vianocami dňa 21.12.2018 jej priniesol do školy nejaké darčeky, ktoré si maloletá bez obáv vzala. Následne mu prišla od matky maloletej sms správa s fotkou, ako maloletá všetko čo jej priniesol vyhadzuje do koša. Otec dvakrát volal psychologičke, aby sa informoval, ako terapia napreduje s tým, že táto uviedla, že je to horšie a nikam sa to nepohlo. Nevie si vysvetliť ako sa mohol zhoršiť psychický stav maloletej, keď sa s ňou vôbec nestretáva. Dňa 07.02.2019 telefonoval aj MUDr. Kvasničkovi, ktorý mu povedal, že by s matkou mali zlepšiť komunikáciu, keďže na maloletú to zle vplyva. Maloletá v neformálnom pohovore s kolíznym opatrovníkom uviedla, že sa s ňou chcú asi rozprávať „o E.“. Na otázku, prečo oslovuje otca E. povedala, že preto, lebo keď bola malá, tak ju zbil, keď vyliala čaj. Teraz chodí s mamou k jednej tete doktorke sa rozprávať, lebo ju bolievalo bruško. „E.“ chodieval za ňou do školy a ju preto bolievalo bruško. Aj pani učiteľke povedala, že keď príde „E.“, aby ju nevolali, lebo sa s ním nechce stretnúť. Raz sa v škole aj povracala. Otec jej rozpráva ako ju má rád, že mu chýba a stále chce od nej, aby mu dala pusku. Uviedla, že „E.“ je násilnícky. Na otázku, kde počula také slovo a či vie čo znamená, povedala, že to hovoríva jej mama. Na otázku, či chodíva k babke a dedkovi (rodičom otca) uviedla, že nie, nechce k ním chodiť, lebo hovoria o mame, že je zlá. Raz išla s mamou k doktorke, ale videli tam babku, tak sa mama rýchlo otočila a odišli preč, aby sa s ňou nemuseli stretnúť. S mamou je rada, vodíva ju do školy, občas príde pre ňu do školy sestra a potom chodíva mamu čakať do papiernictva, kde mama pracuje. Idú spolu domov, robíva si potom úlohy. Na základe uvedeného, po oboznámení sa s obsahom návrhu matky, vyjadrenia otca, lekárskej správy psychiatra MUDr. Ladislava Kvasničku, správy kolízneho opatrovníka bol súd toho názoru, že v danom prípade je daná naliehavá potreba zakázať otcovi styk s maloletou nariadením neodkladného opatrenia. Súd poukázal na to, že rozsudkom zo dňa 21. septembra 2018, č.k. 12P/34/2018-44 bola súdom schválená rodičovská dohoda, ktorou sa okrem iného rodičia dohodli, že prípadné stretnutia otca s maloletou prebehnú v závislosti od zdravotného stavu maloletej S., a to po vzájomnej dohode medzi rodičmi. Z obsahu spisu vyplýva, že stretávanie sa otca s maloletou sa realizovalo bez vzájomnej dohody rodičov, najmä, keď matka o plánovaných návštevách otca v školskom zariadení nemala vedomosť. Tieto stretnutia prebehli napriek tomu, že otec bol uzrozumený o zdravotnom stave maloletej S.. Z lekárskej správy detského psychiatra vyplýva, že u maloletej S. sa jedná o reaktívny depresívny úzkostný syndróm i so somatickými príznakmi, ktoré sú spôsobené otcovou aktivitou, ktorý si presadzuje svoje predstavy o kontakte s dievčaťom bez ohľadu na to, či si to maloletá želá alebo nie. S poukazom na tieto skutočnosti mal súd osvedčené, že je v záujme zdravotného stavu maloletej S. potrebné akceptovať a rešpektovať to, že maloletá sa nechce s otcom stretnúť. Preto návrhu matky na zákaz styku otca s maloletou neodkladným opatrením vyhovel. Zároveň dodal, že trvanie neodkladného opatrenia je obmedzené do právoplatného skončenia konania sp. zn. 11P/26/2018, v ktorom súd vykoná dokazovanie za účelom zistenia skutočného stavu potrebného pre rozhodnutie o návrhu otca na úpravu styku s maloletou.

2. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote prostredníctvom právnej zástupkyne odvolanie otec maloletého dieťaťa, domáhajúc sa jeho zmeny tak, že súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne. Uplatnil odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b), e), f) a h) CSP. Zdôraznil, že on sa o maloletú riadne staral do júla 2018, kedy od rozchodu rodičov v auguste 2017 (správne 2018) títo s maloletou fungovali tak, že on maloletú vyzdvihoval každý druhý týždeň v škôlke, poobedia trávil u neho, kým matka odpracovala poobednú smenu v práci a každý druhý týždeň maloletá u neho prespávala. Až po tomto termíne začalo zo strany matky dochádzať k obmedzovaniu stretávania, tvrdeniu psychických problémov maloletej, návštevám psychologičky, ktoré však neviedli k žiadnemu riešeniu, či zlepšeniu stavu dieťaťa. Naopak, pokiaľ sa u psychologičky informoval o zdravotnom stave dcéry, z jej strany dochádzalo k ignorácii a až v decembri 2018 k poskytnutiu informácie, že dieťa už nie je v jej starostlivosti. K žiadnemu pozitívnemu posunu v období od polovice júla 2018 do začiatku decembra 2018 vo vzťahu dcéra - otec neprišlo, aj keď on v období cca 5 mesiacov maloletú nevidel, nekontaktoval ju, okrem 02.09., kedy bol v škole pri nastupovaní mal. do prvej triedy. Z doloženej lekárskej správy pritom vyplýva, že matka bola s dcérou u lekára vždy niekoľko dní potom, čo bol on za dcérou (02.09.2018, s dcérou sa nerozprával, matka spravila scénu, vyhrážala sa privolaním polície, keď bol zapísaný do školských dokladov ako otec maloletej, následne návšteva lekára 05.09.2018, rozhovor s matkou bez prítomnosti dieťaťa, matka uvádza, že dieťa je ťažko stresované kontaktom s otcom; návšteva otca v škole 07.12.2018 - Mikuláš - návšteva lekára 10.12.2018, dieťa malo plakať, otec obdržal sms správu, fotografiu od matky maloletej, ako dieťa hádže jeho balíček do koša). Uviedol ďalej, že následne sa rozhodol, vzhľadom k nesúhlasu matky so stretávaním sa s maloletou ísť za dcérou do školy. Z týchto

stretnutí z januára 2019 vznikli videá, ktoré doložil do spisu na USB kľúči a z ktorých je nepochybné preukázané, že maloletá nemala žiaden problém s jeho prítomnosťou, bola uvoľnená, rozprávala mu o škole, hrala sa s ním. Nahliadnutím do spisu 14.03.2019 však zistil, že obálka s USB kľúčom s týmito nahrávkami nebola súdom prvej inštancie ani otvorená a súd tento dôkaz žiadnym spôsobom nevyhodnotil, v rozhodnutí ani neuviedol. On pritom nemá inú možnosť ako môže dokázať vzťah dcéry k nemu, zvlášť, keď maloletá je dlhodobo vo výlučnej starostlivosti matky, ktorá svoju nevraživosť voči nemu rieši cez maloletú a on má k maloletej minimálny prístup, pričom matka mu upiera jeho rodičovské práva, odvolávajúc sa na psychický stav dieťaťa, ktorý bezúspešne rieši od júla 2018. Zdôraznil, že aj z doplneného zápisu MUDr. Kvasničku zo dňa 07.02.2019, ktorý do spisu doložil vyplýva, že treba klásť „dôraz na potrebu zlepšenia komunikácie oboch rodičov v záujme zdravého vývoja dieťaťa“. Ďalej poukázal na to, že pokiaľ aj príde k jeho stretnutiu s maloletou a je tam prítomná aj matka, napr. 02.09.2018 pri nástupe do školy, ďalej január 2019, kedy priniesol maloletej do školy korčule, je to vždy matka, ktorá reaguje neadekvátne, vyhráza sa volaním polície a sama stresuje maloletú. Naposledy sa stretnutie s maloletou uskutočnilo po dobu asi 5 minút dňa 31.01.2019, kedy si prišiel pozrieť vysvedčenie maloletej, ktoré mu dcéra nechcela ukázať „lebo mama zakázala“. Hoci maloletú odvtedy nevidel, napriek tomu matka v návrhu tvrdí, že stav maloletej sa zhoršuje a ako uvádza aj súd v napadnutom uznesení, má dochádzať aj k zhoršovaniu prospechu dieťaťa, zvlášť z matematiky. Ako dôkaz k uvedenému priložil výpis známok maloletej za I. a II. polrok, kedy v II. polroku mala zo slovenčiny samé jednotky a má jedinú známku z matematiky - dvojku. Jeho občasnú snahu o kontakt s maloletou a mať ohľadne maloletej nejaké informácie a nepriamo sa zúčastňovať na jej živote je jeho právo a v žiadnom prípade nemožno toto konanie vyhodnotiť ako potencionálne ohrozujúce vo vzťahu k maloletej, ktoré by bolo potrebné eliminovať zákazom styku. Navyše matka nerešpektuje právoplatné rozhodnutie súdu ohľadne jej povinnosti informovať ho o zdravotnom stave maloletej, jej mimoškolskej a školskej činnosti, ako sa zaviazala v schválenej rodičovskej dohode. Podľa jeho názoru z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie, z posúdenia psychiatra MUDr. Kvasničku i z výpovede samotnej maloletej (E. ju zbil, keď bola malá, E. je násilnícky - hovorieva to jej mama, s mamou sa otočili, aby babku nemuseli stretnúť...) prioritne vyplýva, že ide predovšetkým o nevraživosť a konflikt medzi rodičmi, ktorý sa prenáša momentálne len a výlučne cestou matky na maloleté dieťa. Z jeho strany nikdy nedochádzalo k agresivite, vyhrážkam, či akémukoľvek nevhodnému správaniu voči maloletej S.. Z akého dôvodu začala mať maloletá údajne z neho strach je skôr otázkou na matku, ktorá má dieťa v starostlivosti a v podstate má aktuálne neobmedzený vplyv na psychiku a vnímanie dieťaťa. Namietal, že súd žiadnym spôsobom nevyhodnotil ním predložený dôkaz (USB kľúč) a pri svojom rozhodovaní dospel na základe vykonaných (či nevykonaných) dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil.

3. K podanému odvolaniu otcom sa písomne prostredníctvom právnej zástupkyne vyjadrila matka maloletého dieťaťa, ktorá žiadala uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdiť. Uviedla, že na neodkladnom opatrení trvá, keďže maloletá S. veľmi zle prežíva otcove návštevy, bolievalo ju brucho, vracala, pocikávala sa. V škole počas jednej návštevy ako otca zbadala, tak sa pri obede povracala. Aj učiteľky si všimli, že dieťa má problém a bojí sa otcových návštev. Podľa vyjadrenia maloletej pred kolíznym opatrovníkom, ju otec stále k niečomu núti, vyžaduje si, aby mu dala pusku, aby sa do mobilu usmievala, aby bola veselá, keď si ju natáča a pod. Toľko k videám, o ktorých otec maloletej píše v odvolaní. Podľa jej názoru, otec nerešpektoval rozhodnutie súdu ani odporúčania psychologičky PhDr. Krasulovej, aby dcéru nekontaktoval do zlepšenia jej zdravotného stavu. Bez dohody s ňou za maloletou chodil do školy, vynucoval si stretávanie s ňou, pričom maloletá sama učiteľkám povedala, že za otcom nechce ísť. Už len z oslovenia „E.“ a nie otec je zrejme, že otec s maloletou nikdy nemal vybudovaný pevný a dobrý vzťah, ako sa snaží v odvolaní prezentovať. V čase ich spolužitia sa otec zdržiaval doma veľmi málo s odôvodnením, že má veľa práce a o dcéru nejavil takmer žiadny záujem. Maloletá bola svedkom viacerých útokov na ňu, ktoré si dobre pamätá, rovnako si spomína aj na to, ako ju otec zbil. Napriek vyjadreniu psychologičky v konaní o zverenie maloletej do jej starostlivosti a jej vyjadreniu, aby otec maloletú nekontaktoval, že jedine v takom prípade jej dokáže terapiou pomôcť, si otec toto neuvedomuje, evidentne mu nejde o dcéru, resp. o jej zdravotný stav a záujem, ale presadzuje neustále svoje záujmy, čo bolo aj v čase ich spolužitia a nakoniec aj viedlo k rozvodu. Ona sa pri pohovore s kolíznou opatrovníčkou vyjadrila, že sa nebráni v konaní znaleckému dokazovaniu znalca z odboru detskej psychiatrie, aby bol urobený záver, či je styk otca s maloletou vhodný alebo nie. Dodala, že vzhľadom k zhoršeniu zdravotného stavu maloletej S. po návštevách jej otca bolo nevyhnutné vyriešiť veci neodkladným opatrením, keďže bolo potrebné riešiť daný stav v záujme ochrany psychického zdravia maloletého dieťaťa.

4. K vyjadreniu matky otec maloletej uviedol, že sa pridrižiava svojich vyjadrení uvedených v podanom odvolaní. Je toho názoru, že celú vec vyhocuje matka dieťaťa, ktorá s ním ukončila vzťah a chce, aby všetky väzby s ním alebo jeho rodinou ukončila aj mal. S.. Maloletá je v starostlivosti matky od júla 2018, odkedy ju evidentne ovplyvňuje. Maloletá sa ocitla vo vojne rodičov vyvolanej matkou, ktorej jediným cieľom je strata vzťahu a väzieb maloletej na neho, pričom tento stav nie je v záujme dieťaťa. Stav zákazu styku matke vyhovuje a dosiahla vlastne, čo chcela. K skutočným dôvodom „strachu“ maloletej z neho a matkou prezentovaného odmietania maloletej je potrebné znalecké skúmanie, ktoré on navrhoval v konaní o úpravu styku, ktorej sa domáhal potom, čo mu matka začala odopierať stretnutia s maloletou. Z listín doložených v spise - výpovede maloletej, zápisu MUDr. Kvasničku má za to, že ide o konflikt rodičov vyvolaný matkou, ktorý matka prenáša na dieťa. Zdôraznil, že zákaz styku rodiča s dieťaťom je závažným zásahom do rodičovských práv, pričom nie je možné týmto inštitútom riešiť nevraživosť bývalých partnerov.

5. K odvolaniu otca maloletého dieťaťa kolízny opatrovník uviedol, že navrhuje uznesenie o zákaze styku otca s maloletou potvrdiť. V súčasnej dobe maloletá odmieta stretávanie sa s otcom. Súdu boli predložené správy klinického psychológa PhDr. Magdalény Krasulovej a detského lekára MUDr. Jamárika, z ktorých je zrejmé, že maloletá má problém stretávať sa s otcom a nie je vhodné, aby bola maloletá vystavovaná negatívnym emočným situáciám, ktoré by zhoršovali jej zdravotný stav. V danej veci bude nutné vykonať znalecké dokazovanie na posúdenie, do akej miery maloletá odmieta otca a či je v záujme maloletej, aby bol upravený styk otca s maloletou.

6. V priebehu odvolacieho konania spolu s podaním zo dňa 21.05.2019 zaslal otec maloletého dieťaťa odvolaciemu súdu správu riaditeľky základnej školy, adresovanú kolíznemu opatrovníkovi, ktorá bola oboznamovaná na pojednávaní dňa 16.05.2019 na súde prvej inštancie vo veci návrhu otca malolej na úpravu styku (konanie sp. zn. 11P/26/2018), z ktorej o.i. vyplýva, že otec maloletej navštevoval maloletú S. po vyučovaní v školskej družine; po upozornení matky, že S. má z otca strach, pri stretnutiach zo začiatku bola prítomná triedna učiteľka, vychovávateľka alebo zástupkyňa riaditeľky školy; vyučujúca sa vždy spýtala S., či sa chce stretnúť s otcom, S. súhlasila, dobrovoľne a rada išla za otcom, správala sa pokojne a po návšteve otca pokračovala ďalej v činnostiach školskej družiny.

7. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 65 a § 66 Civilného mimosporového poriadku bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 388 CSP zmeniť a návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnuť.

8. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 325 ods. 1, ods. 2 písm. d) CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

10. Podľa § 360 ods. 1 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

11. Podľa § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

12. Pri rozhodovaní o návrhu niektorého rodiča na obmedzenie styku druhého rodiča s dieťaťom, prípadne zákaz styku s druhým rodičom je predovšetkým nevyhnutné spoľahlivo odhaliť pravý dôvod, prečo bol takýto návrh na súd podaný. Dôvody, ktoré vedú jedného z rodičov k podaniu návrhu nevyplývajú takmer nikdy z návrhu samotného a rodič sa vždy odvoláva na záujem dieťaťa daný napr. tým, že sa dieťa s druhým rodičom nechce stretnúť, príp., že druhý rodič má negatívny vplyv na dieťa. Judikatúra sa s týmto postojom vysporiadala už v r. 1967, keď súdom uložila jednoznačnú povinnosť rozlíšiť, či realizácia styku rodiča s dieťaťom skutočne ohrozuje zdravie, resp. záujem dieťaťa, alebo či ide iba o predstieraný stav vyvolaný zámerným pôsobením rodiča, ktorému je maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti. V zásade nemožno obmedzenie alebo zákaz styku vysloviť v prípade, ak uvádzané dôvody vyplývajú zo vzťahu medzi rodičmi a nie zo vzťahu medzi rodičom a dieťaťom. Akékoľvek (aj oprávnené) výhrady jedného rodiča voči druhému rodičovi, ktoré sa týkajú jeho postoja ako bývalého partnera nemôžu byť dôvodom na zásah do styku s dieťaťom. Tak isto nemôže byť dôvodom na obmedzenie alebo zákaz styku ničím neodôvodnená nechúť dieťaťa stretnúť sa s rodičom najmä vtedy, ak indicie smerujú k zámernému pôsobeniu preferenčného rodiča s cieľom vyvolať takého správanie dieťaťa. V prípade konfliktného vzťahu medzi rodičmi sa dieťa stáva nástrojom na vysporiadanie tohto vzťahu a aj priemerne empatické dieťa sa za prítomnosti dvoch znepriatelených rodičov nemôže cítiť dobre a jeho nechúť ublížiť čo i len jednému z rodičov kladie na psychiku dieťaťa neúmerné požiadavky. Pre rozhodnutie súdu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností

je podstatné posúdenie najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa, pričom nejde o otázku skutkovú, ale o právne posúdenie veci. Záujem dieťaťa však nie je možné zamieňať so subjektívnymi predstavami rodičov o realizácii výchovného pôsobenia, teda s ich predstavami o výkone rodičovských práv a povinností.

13. Z ustanovenia § 24 ods. 4 Zákona o rodine vyplýva povinnosť súdu pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností rešpektovať právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom. Spôsobilosť rodičov dieťa vychovávať nie je daná len ich hmotnými podmienkami, ale aj ich prístupom k právam rodiča a k právu dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov. Neobstojí preto argumentácia rodiča, že dieťa sa nechce s druhým rodičom stretávať, a že nemôže dieťa nútiť do stretávania sa s týmto rodičom, pretože rodič má prvotnú zodpovednosť za prípravu dieťaťa na stretávanie s druhým rodičom a nemôže nechávať na dieťati, či má alebo nemá chuť sa s druhým rodičom stretnúť. Obaja rodičia si musia uvedomiť, že úloha druhého rodiča pri výchove má svoj význam a pokiaľ jeden z rodičov nie je schopný zabezpečiť druhému rodičovi právo podieľať sa na výchove dieťaťa, potom možno dôvodne pochybovať o výchovnej spôsobilosti tohto rodiča. Do práva rodiča výchovne pôsobiť na svoje dieťa možno obmedzujúco zasiahnuť len vtedy, ak na to existujú dôvody, ktoré by mohli viesť k pozastaveniu, obmedzeniu alebo pozbaveniu výkonu rodičovských práv. Pokiaľ sa v konaní preukáže, že dieťa odmieta stretávanie s rodičom, je potrebné dostatočne zistiť dôvody a vykonať opatrenia smerujúce k náprave a obnoveniu normálneho fungovania rodinnoprávnych vzťahov, napr. nariadením výchovným opatrením a pokiaľ tieto nebudú úspešné, zasiahnuť do výkonu rodičovských práv a povinností v závislosti od kvalifikácie stupňa ich porušovania rodičom. Musí byť ale jednoznačne preukázané, že ide o skutočnú vôľu dieťaťa, ktorá je podložená konkrétnymi skutočnosťami a že dieťa neprezentuje navonok vôľu druhého rodiča, ktorý v práve dieťaťa vyjadrovať sa ku všetkým skutočnostiam vidí príležitosť vyhrať nad druhým rodičom súboj o dieťa. Rovnako je potrebné pripomenúť, že aj keď právo maloletého dieťaťa slobodne vyjadriť svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú je jeho nepopierateľným právom, konečné hodnotenie, resp. posúdenie záujmov maloletého dieťaťa patrí súdu, ktorý musí korigovať predstavy a názory dieťaťa o tom, čo je pre neho v konkrétnej veci vhodné a čo nie, pričom pri zisťovaní vôle maloletého dieťaťa tiež musí prihliadať na jeho vek, schopnosť vyjadriť svoj názor samostatne bez vplyvu iných osôb na jeho prejavenú vôľu a to aj v tom smere, či názor dieťaťa nie je podmienený psychickou manipuláciou dieťaťa zo strany rodičov alebo iných osôb. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že rodičovské práva a povinnosti sú koncipované na rovnoprávnom postavení oboch rodičov (§ 28 ods. 2 Zákona o rodine) a preto nie je ani pri plnom rešpektovaní práv samotných maloletých detí žiadny zákonný dôvod, aby bol jeden z rodičov úplne obmedzený vo výkone svojich rodičovských práv a povinností.

14. Po preskúmaní spisu, oboznámení sa s USB kľúčom predloženým súdu prvej inštancie otcom dieťaťa a následne aj po oboznámení sa s doposlanou správou riaditeľky základnej školy, ktorú maloletá navštevuje, odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie dospel k záveru, že v danom prípade neboli splnené zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia v súlade s návrhom matky, keďže nebola osvedčená naliehavosť potreby dočasnej a bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov vyžadujúca si okamžitý zásah súdu, pretože práva a oprávnené záujmy účastníkov konania neboli v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie bezprostredne ohrozené.

15. Napriek v návrhu tvrdeným skutočnostiam matkou maloletej S. ohľadne jej zlého psychického stavu po stretnutí sa s otcom maloletej, poukazujúc pritom na stanovisko detskej psychologičky PhDr. Magdalény Krasulovej, ako aj detského psychiatra MUDr. Ladislava Kvasničku, odvolací súd po vzhliadnutí predmetných videní z USB kľúča predloženého otcom, ako aj po oboznámení doposlanej správy riaditeľky základnej školy, ktorú maloletá navštevuje, nezistil dôvod pre zákaz styku otca s maloletou S.. Z týchto dôkazov závadné konanie otca voči maloletej preukázané nebolo a nevyplýva z nich ani, že by styk otca s maloletou vyvolával u maloletej rozrušenie a nepokoj.

16. Odvolací súd zdôrazňuje, že úlohou rodiča, ktorý dieťa vychováva, teda ktorému bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti, je zabezpečiť úspešnú realizáciu styku dieťaťa s druhým rodičom, a to vytváraním vhodných podmienok, ako aj psychickou prípravou dieťaťa na stretnutie s druhým rodičom, motiváciou dieťaťa na stretnutie s druhým rodičom, ako aj pozitívnym usmerňovaním dieťaťa pri vytváraní jeho citových väzieb s druhým rodičom. Odvolací súd znova opakuje, že dôvodom na zákaz styku môžu byť len skutočnosti na strane dieťaťa. Dôvodom zákazu styku rodiča s dieťaťom nie sú vzájomné konflikty rodičov a nespracovanie ukončenia partnerského vzťahu. Rovnako je potrebné zdôrazniť, že ak aj súd zakáže styk rodiča s maloletým dieťaťom, môže tak urobiť po vykonaní dokazovania a je jeho povinnosťou, aby viedol rodičov aj dieťa k riadnemu plneniu svojich povinností a má k tomu využiť všetky prostriedky, ktoré mu zákon umožňuje. Takáto náprava musí byť rýchla, pretože v konaní starostlivosti o maloletých má súd pokračovať bez zbytočného odkladu. Ak by aj súd zakázal

styk rodiča s dieťaťom, musí aj bez návrhu vykonať opatrenie pre perspektívne obnovenie vzťahov medzi rodičom a dieťaťom. Je potrebné zdôrazniť, že v danom prípade je matka dominantnou osobou pre maloletú, ona je v dennom kontakte s maloletou a maloletá je na ňu naviazaná. Za súčasnej situácie jedine matka dokáže vhodne usmerňovať dieťa, ovládať jeho správanie a preto aj „údajné psychické problémy maloletej“ nemožno dávať do súvislosti so správaním sa otca, resp. stretávaním sa maloletej s otcom. Akékoľvek výhrady matky maloletej voči otcovi dieťaťa, ktoré sa týkajú jej postoja ako bývalého partnera, nemôžu byť dôvodom na zákaz styku s dieťaťom. Taktiež dôvodom pre zákaz styku nemôže byť ničím neodôvodnená „údajná nechuť dieťaťa sa s otcom stretnúť“, najmä vtedy, ak indície smerujú k zámernému pôsobeniu preferenčného rodiča s cieľom vyvolať takéto správanie dieťaťa.

17. Odvolací súd konštatuje, že rodičia pre vzájomné konflikty medzi sebou zabudli na záujem maloletej. Aj keď prestali byť partnermi, sú stále rodičmi maloletej a sú povinní spolu v záujme maloletej korektne komunikovať. Napätá situácia nepriaznivo pôsobí na maloletú, čo sa môže prejavíť aj v budúcnosti, aj v súvislosti s jej vývinom a rozvojom. Každý rodič je povinný viesť maloleté dieťa k úcte k druhému rodičovi, pretože takýto pozitívny vzor poznačí jeho správanie aj do budúcnosti. Rodičia sú rovnoprávni pri výkone svojich práv a povinností, otec má právo podieľať sa na výchove maloletej, byť informovaný o jej zdravotnom stave a participovať na lekárskejších vyšetreniach.

18. S poukazom na tieto skutočnosti odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil a návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia o zákaz styku otca s maloletou zamietol.

19. Odvolací súd dodáva, že rámci prebiehajúceho konania o návrhu otca na úpravu styku s maloletou bude povinnosťou súdu prvej inštancie zaoberať sa všetkými skutočnosťami a námietkami uvádzanými rodičmi, vykonať potrebné (prípadne aj znalecké) dokazovanie a na základe výsledkov dokazovania čo najskôr rozhodnúť o konkrétnej úprave styku otca s maloletou S..

20. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).